

Nr 134.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett till Flyinge kungsgård i Malmöhus län hörande jordområde; given Stockholms slott den 17 februari 1928.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

B. v. Stockenström.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet von Stockenström anför:

I skrivelse den 13 december 1926 har stuteriöverstyrelsen hemställt om försäljning av ett till Flyinge kungsgård i Malmöhus län hörande, åt Flyinge hingstdepå och stuteri upplåtet jordområde, det så kallade Mosskiftet.

Häröver hava infordrade utlåtanden avgivits dels den 29 april 1927 av domänstyrelsen, som överlämnat yttranden från domänintendenten och länsstyrelsen i Malmöhus län, dels ock den 25 maj 1927 av statskontoret.

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat följande.

Mosskiftet, som är beläget i Södra Sandby socken av Malmöhus län på cirka 6 kilometers avstånd från hingstdepån, innefattar en areal av 14 tunnland 5.2 kappland, motsvarande 6.99 hektar. Skiftet är å ett stuteri-

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 111 häft. (Nr 134.)

överstyrelsens skrivelse bifogat utdrag av en utav lantmätaren Jean Åkerblom åren 1815 och 1816 upprättad karta utmärkt med blå, prickade begränsningslinjer.

Skiftet har hittills använts till torvtäkt såväl för depåns och stuteriets eget behov som för utdelning av torv till personalen enligt gällande lönestat. För torvens förvarande är å mossen uppfört ett skjul, dit ett flyttbart decauvillespår leder från torvgravarna. Skjulet är numera i hög grad bristfälligt och för spåret erfordras nya syllar.

Torvmossen har sedan många år tillbaka utnyttjats på det sätt, att någon i närheten av mossen boende småbrukare åtagit sig att mot överenskommen ersättning samt rätt att utnyttja betet å mossen upptaga och bereda torven. Senast härom upprättade avtal träffades den 18 april 1922. Depåchefen har erhållit stuteriöverstyrelsens uppdrag att uppsäga detta avtal till upphörande med utgången av år 1927.

Under årens lopp har torven å de bättre platserna tagit slut, så att upptagningen numera måste ske å spridda ställen, där upptagning hittills icke ifrågakommit. Numera kan ej heller för ändamålet tillräckliga kvantiteter torv utvinnas ur mossen, och bristen antages bli särskilt svår under somrar med stor nederbörd, då stora delar av mossen bli vattenfyllda.

Om torvupptagning å mossen fortfarande skall kunna äga rum, måste enligt depåchefens utredning vidtagas vissa åtgärder för avdikning samt reparation av torvskjulet, transportspåret och en bro, allt för en beräknad kostnad av omkring 1,000 kronor. Sannolikt måste ock den nuvarande ersättningen för upptagning, beredning och inläggning av torven höjas, i den mån som torven blir allt mera svåråtkomlig. Medräknades alla kostnader bleve det enligt depåchefens mening icke dyrbarare att från annat håll upphandla den för depån och stuteriet samt dess personal erforderliga torven.

Om mossen icke längre komme att användas för torvupptagning, anser stuteriöverstyrelsen, att depån icke har någon användning för densamma, utan borde den i sådant fall försäljas.

Genom stuteriöverstyrelsens föranstaltande har skiftet besiktigats och värderats. Enligt ett handlingarna bifogat protokoll över nämnda för rättning uppgår sammanlagda uppskattningsvärdet till 2,750 kronor, därvid omkring 5 hektar upptagits såsom igenfyllda torvgravar med en ringa del torvjord av sämre beskaffenhet samt återstående mark såsom delvis odlad och delvis odlingsbar sämre sandmylla med på sina ställen sidländ mulljord. Torvladan befanns i hög grad bristfällig.

Till stuteriöverstyrelsen hava inkommit anbud om inköp av mossskiftet dels från den person, som under senare år enligt ovan omförmälda kontrakt ombesörjt torvupptagning i mossen, med erbjudande av det utav värderingsmännen åsatta priset eller 2,750 kronor, och dels från två andra personer, vilka förklarat sig villiga för området betala respektive 3,800 kronor och 4,000 kronor.

Depåchefen har i avgivet yttrande anført, att anledningen till att anbud, överstigande uppskattningsvärdet, inkommit torde vara, att en del kringboende ville försäkra sig om rätt att fortfarande använda en över mossskiftet ledande väg.

Stuteriöverstyrelsen, som ansett, att under angivna förhållanden försäljningen av skiftet borde ske i den för försäljning av egnahemslägenheter föreskrivna ordning, har hemställt om inhämtande av riksdagens medgivande

till en dylik försäljning, och har styrelsen beträffande den inflytande köpesumman föreslagit, att denna måtte få tillföras det i riksstaten under nionde huvudtiteln och rubriken »hingstdepåer och stuteri» uppförda ordinarie reservationsanslaget till uppehållande av hingstdepåernas och stuteriets verksamhet.

Vederbörande domänintendent anser, att ifrågavarande mark numera saknar betydelse ör depån och stuteriet och att den säkerligen kommer till bättre utnyttjande i närboende brukares hand. Domänintendenten, som finner skiftet med avseende å markens värde icke kunna uppskattas lägre än till 3,800 kronor, har tillstyrkt skiftets försäljning på offentlig auktion till den högstbjudande.

Länsstyrelsen har för sin del förordat ifrågavarande skiftes försäljning, till pris ej understigande 3,800 kronor, i den ordning som stadgas i 1926 års förordning angående grunder för upplåtande från vissa kronoegendomar av egnahemslägenheter m. m.

Såvitt *domänstyrelsen* har sig bekant är torvmosseskiftet icke erforderligt för något annat allmänt behov. Styrelsen har därför icke något att erinra mot skiftets försäljning och att saluvärdet fastställs till 3,800 kronor. Under framhållande att skiftet ej syntes lämpa sig för ett självständigt eget hem, har styrelsen vidare anført, att försäljningen borde, på sätt domänintendenten föreslagit, ske å offentlig auktion till den högstbjudande enligt de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor. Inflytande köpeskillning syntes, i likhet med vad som tidigare i liknande fall ägt rum (prop. 1913:265 och 1922:43), böra tillföras domänfonden och användas till inköp av skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark m. m. En förutsättning härför vore givetvis, att stuteriöverstyrelsen bereddes ersättning för den inkomst stuteriöverstyrelsen kunde påräkna från skiftet. I varje fall borde köpeskillningen fonderas.

Statskontoret, som ansett att försäljningen av skiftet borde ske på offentlig auktion, har vidare framhållit att, då försäljningen innebure en realisation av en kapitaltillgång, försäljningssumman icke, såsom stuteriöverstyrelsen tänkt sig, borde tillföras ett utgiftsanslag utan kapitaliseras och ingå domänverkets markinköpsfond. Frågan om eventuell ersättning för mistad inkomst från mossen borde avgöras i samband med den vanliga prövningen av anslagsbehovet för depån och stuteriet.

Enligt vad den lämnade utredningen giver vid handen kan ifrågavarande torvmosse ej längre med ekonomisk fördel användas för torvtäkt och den synes icke heller behöfelig för något annat statligt ändamål. Inkomna köpeanbud giva anledning antaga, att den vid eventuellt utbudande till försäljning skall finna köpare till godtagbart pris. Vid sådant förhållande finner jag mig böra tillstyrka förslaget om mossens avyttring.

I likhet med domänstyrelsen och statskontoret liksom ock vederbörande

*Departements-
chefen.*

domänintendent anser jag försäljningen böra ske på offentlig auktion, därvid saluvärdet å skiftet bör fastställas till 3,800 kronor.

I övrigt torde, på sätt domänstyrelsen jämväl föreslagit, vid försäljningen böra iakttagas de villkor, som stadgas i Kungl. Maj:ts brev i ämnet till kammarkollegium den 29 maj 1874.

Såsom domänstyrelsen och statskontoret uttalat, torde den inflytande köpeskillingen icke böra ingå i ett utgiftsanslag utan tillföras domänverkets markinköpsfond. Med hänsyn till det ringa värde mossen, enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen, synes äga för Flyinge hingstdepå och stuteri, lærer i händelse av mossens försäljning icke någon särskild ersättning till sagda institution för minskning i inkomster vara påkallad.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ifrågavarande till Flyinge kungsgård i Södra Sandby socken av Malmöhus län hörande och åt Flyinge hingstdepå och stuteri upplåtna område, det s. k. Mosskiftet, må å offentlig auktion till den högstbjudande försälgas under de villkor, som stadgas i brevet den 29 maj 1874, och med iakttagande tillika, att inflytande köpeskillning skall tillföras statens domäners fond samt användas till inköp av skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan finner Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten gott lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Rune Thygesen.